

Brussel, 13.7.2017
COM(2017) 375 final

2017/0158 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de invoer van cultuurgoederen

{SWD(2017) 262 final}

{SWD(2017) 263 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

In het kader van de Europese veiligheidsagenda van 2015¹ en het actieplan ter versterking van de strijd tegen terrorismefinanciering van 2016² heeft de Commissie aangekondigd dat zij met een wetgevingsvoorstel tegen de illegale handel in cultuurgoederen zou komen. Het Europees Parlement en de Raad hebben de Europese veiligheidsagenda³ en het actieplan omarmd en verzocht om het tempo van de werkzaamheden op te voeren⁴. Op 15 maart 2017 is de richtlijn inzake terrorismebestrijding aangenomen, die ook bepalingen bevat betreffende strafrechtelijke sancties voor personen of entiteiten die materiële steun voor terrorisme verstrekken⁵.

Het voornemen om een wetgevingsvoorstel op te stellen, was ook aangekondigd in de Gezamenlijke Mededeling van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan het Europees Parlement en de Raad "Naar een EU-strategie voor internationale culturele betrekkingen"⁶.

Op mondiaal niveau moet dit voorstel ook worden bekeken in het licht van de verklaring van de leiders van de G20 van 8 juli 2017⁷, waarin zij er zich onder meer toe verbonden om alternatieve bronnen van terrorismefinanciering aan te pakken, waaronder het plunderen en smokkelen van antieke voorwerpen.

De verordening en de hieronder beschreven maatregelen vormen tevens een antwoord op de resolutie van het Europees Parlement van 30 april 2015 over de vernieling van cultuurgoederen door ISIS/Da'esh, waarin onder meer werd opgeroepen om krachtdadig op te treden tegen de illegale handel in cultuurgoederen, Europese opleidingsprogramma's op te zetten voor rechters, politie- en douanefunctionarissen, overheidsinstanties en marktdeelnemers in het algemeen, en bewustmakingscampagnes te ontwikkelen om de aankoop en verkoop van cultuurgoederen die afkomstig zijn van illegale handel, te ontmoedigen.

In zijn conclusies van 12 februari 2016 herinnerde de Raad eraan dat de strijd tegen de illegale handel in cultuurgoederen zonder dralen diende te worden opgevoerd, en verzocht hij de Commissie in dit verband zo spoedig mogelijk met voorstellen voor wetgevingsmaatregelen te komen.

Op 24 maart 2017 heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties in resolutie 2347 (2017)⁸ de VN-lidstaten opgeroepen om maatregelen te nemen tegen de illegale handel in en smokkel van cultuurgoederen, met name wanneer deze wordt gedreven door terroristische

¹ COM(2015) 185 final van 28 april 2015.

² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad inzake een actieplan ter versterking van de strijd tegen terrorismefinanciering (COM(2016) 50 final van 2 februari 2016).

³ Resolutie van het Europees Parlement van 9 juli 2015 over de Europese veiligheidsagenda (2015/2697(RSP)).

⁴ Conclusies van de Europese Raad van 18 december 2015.

⁵ Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6-21).

⁶ JOIN(2016) 29 final.

⁷ <https://www.g20.org/gipfeldokumente/G20-leaders-declaration.pdf>

⁸ <http://unscr.com/en/resolutions/doc/2347>.

groeperingen en de goederen afkomstig zijn uit gebieden waar een gewapend conflict heerst. Ook in maart 2017 hebben de ministers van Cultuur van de G7 alle landen opgeroepen een verbod in te stellen op de handel in geroofde cultuurgoederen die naar het buitenland worden gesmokkeld, en tegelijkertijd het belang benadrukt van een nauwere samenwerking tussen internationale gerechtelijke en rechtshandhavingsautoriteiten⁹.

In de verklaring van Rome van 25 maart 2017 hebben de leiders van 27 lidstaten en van de EU-instellingen herhaald dat zij sterk hechten aan de bescherming van het culturele erfgoed en de culturele diversiteit. De strijd tegen de illegale handel in cultuurgoederen wordt een van de Europese kernacties in het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018.

Dit initiatief strekt ertoe te voorkomen dat cultuurgoederen die illegaal uit een derde land zijn uitgevoerd, in de EU worden ingevoerd en opgeslagen, en wil zo de smokkel in cultuurgoederen tegengaan, de financiering van terrorisme bestrijden en het cultureel erfgoed beschermen, met name oudheidkundige voorwerpen in herkomstlanden waar een gewapend conflict heerst. Te dien einde wordt voorgesteld een gemeenschappelijke definitie voor cultuurgoederen bij invoer vast te stellen, te garanderen dat importeurs bij de aankoop van cultuurgoederen uit derde landen zorgvuldigheid betrachten, gestandaardiseerde informatie vast te stellen die het legale karakter van de goederen moet staven, te voorzien in doeltreffende afschrikmiddelen voor smokkel, en de belanghebbende partijen actiever te betrekken bij de bescherming van cultureel erfgoed.

Het voorstel houdt geen verband met Refit.

- **Samenhang met bestaand beleid op het betrokken gebied**

Momenteel bestaan er geen gemeenschappelijke regels ten aanzien van de invoer van cultuurgoederen uit derde landen, behalve Verordening (EG) nr. 1210/2003¹⁰ van de Raad van 7 juli 2003 betreffende bepaalde specifieke restricties op de economische en financiële betrekkingen met Irak en Verordening (EU) nr. 36/2012¹¹ van de Raad van 18 januari 2012 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Syrië, die allebei een verbod op de handel in cultuurgoederen met deze landen opleggen. Het initiatief moet een aanvulling vormen op deze twee maatregelen en ook op de bestaande EU-wetgeving betreffende de uitvoer van cultuurgoederen (Verordening (EG) nr. 116/2009¹²).

- **Samenhang met andere beleidsgebieden van de Unie**

De voorgestelde verordening vervolledigt het EU-rechtskader voor de handel in cultuurgoederen, dat tot dusver alleen voorzag in wetgeving betreffende de uitvoer van cultuurgoederen¹³ en betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht¹⁴. Wat invoer betreft, omvatte dit

⁹ http://www.beniculturali.it/mibac/multimedia/MiBAC/documents/1490881204940_DECLARATION-Dichiarazione.pdf

¹⁰ PB L 169 van 8.7.2003, blz. 6.

¹¹ PB L 16 van 19.1.2012, blz. 1.

¹² Verordening (EG) nr. 116/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen (PB L 39 van 10.2.2009, blz. 1).

¹³ PB L 324 van 22.11.2012, blz. 1.

¹⁴ Richtlijn 2014/60/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012 (herschikking) (PB L 159 van 28.5.2014, blz. 1-10).

rechtskader alleen beperkende maatregelen ten aanzien van de handel in cultuurgoederen uit Irak en Syrië.

De tenuitvoerlegging van de bepalingen van de verordening zal worden geflankeerd door een reeks - lopende of nog op te zetten - EU-maatregelen waarmee de factoren worden aangepakt die het aanbod van en de vraag naar illegaal verhandelde cultuurgoederen sturen, zoals de ongelijke mate waarin de verschillende lidstaten over zorgvuldigheidseisen beschikken en deze toepassen, en de capaciteitstekorten in bepaalde landen waaruit de smokkelwaar afkomstig is, met name in kwetsbare situaties.

De strijd tegen de illegale handel in cultuurgoederen maakt deel uit van de strijd die de EU tegen de georganiseerde misdaad voert. Op basis van het besluit van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 18 mei 2017¹⁵ zal de versterkte operationele samenwerking tussen de rechtshandhavingsautoriteiten worden voortgezet in het kader van de **EU-beleidscyclus voor georganiseerde en zware internationale criminaliteit** in de periode 2018-2021.

De EU en de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (Unesco) zullen in 2017-18 samen een proefproject opzetten om **opleidingsmodules betreffende de illegale handel in cultuurgoederen te ontwikkelen voor de relevante beroepsgroepen, waaronder politieambtenaren**. Met dit proefproject zal ook een uitgebreide **studie naar de verschillende dimensies van de illegale handel in cultuurgoederen** worden gefinancierd, waarin met name zal worden gekeken naar smokkelroutes, -omvang en -methoden alsook naar het gebruik van nieuwe technologieën om deze te bestrijden.

Via **TAIEX, het EU-instrument instrument voor technische bijstand en informatie-uitwisseling**, wordt ook voorzien in capaciteitsopbouw van de rechtshandhavingsautoriteiten. De afgelopen jaren zijn verschillende workshops over de bestrijding van de illegale handel in cultuurgoederen georganiseerd, onder andere in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Turkije, Kosovo, Bosnië en Herzegovina en Servië. De TAIEX-bijstand was voorheen alleen beschikbaar in de landen van het nabuurschap, maar kan nu overal ter wereld worden ingezet.

Deskundigen op het gebied van cultureel erfgoed nemen steeds vaker deel aan gezamenlijke missies van de EU, de VN en de Wereldbank om de **behoeften na een ramp en in de fasen van herstel en vredesopbouw in kaart te brengen**, waarbij zij de schade aan en risico's voor het cultureel erfgoed, waaronder illegale handel, helpen te beoordelen.

Deze lijst van initiatieven is niet volledig. In de nabije toekomst zullen nog extra maatregelen worden genomen om de tenuitvoerlegging van de voorgestelde verordening te vergemakkelijken en de doelstellingen ervan te ondersteunen.

Het voorstel is ook in overeenstemming met en draagt bij aan andere beleidsgebieden van de Unie, met name:

- de *Europese veiligheidsagenda*¹⁶, die de nadruk legt op het belang van de strijd tegen terrorisme en georganiseerde misdaad;
- het *actieplan ter versterking van de strijd tegen terrorismefinanciering*, waarin een aantal beleids- en wetgevingsinitiatieven (waaronder dit voorstel) zijn opgesomd, die in het kader van een alomvattende aanpak op dit gebied moeten worden genomen; en

¹⁵ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8654-2017-INIT/nl/pdf>

¹⁶ COM (2015)185 final.

- de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad inzake terrorismebestrijding, die ook bepalingen bevat betreffende strafrechtelijke sancties voor personen of entiteiten die materiële steun voor terrorisme verstrekken.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De EU is exclusief bevoegd voor het handelsbeleid en voor douanewetgeving, zoals douanecontroles bij invoer, uit hoofde van de artikelen 3 en 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Krachtens artikel 207 VWEU stellen het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure bij verordeningen de maatregelen vast die het kader voor de uitvoering van het gemeenschappelijke handelsbeleid van de Unie bepalen. Dat is bijvoorbeeld het geval met Verordening (EG) nr. 116/2009 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen, die is vastgesteld op basis van artikel 207 VWEU.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

N.v.t.

- **Evenredigheid**

De beleidskeuze die de voorkeur geniet, is een combinatie van regelgevende en niet-regelgevende beleidsopties. Onder het toepassingsgebied van de voorgestelde regelgevingsmaatregel valt een breed scala aan typen cultuurgoederen zonder dat de legitieme handel in het gedrang komt, dankzij een minimale ouderdomsdrempel van 250 jaar voor deze goederen. Deze ouderdomsdrempel zorgt voor een evenwichtige aanpak in overeenstemming met de voorschriften die van toepassing zijn in sommige andere rechtsgebieden, en zal bijdragen tot een coherente aanpak op internationaal niveau. Voorts is de toets waaraan goederen vóór hun binnenkomst in het douanegebied van de Unie worden onderworpen, gedifferentieerd naar het risico dat het bij bepaalde categorieën van cultuurgoederen om geroofde goederen kan gaan, zoals oudheidkundige vondsten of delen van monumenten.

In dit verband wordt verwezen naar de overwegingen inzake evenredigheid in het effectbeoordelingsverslag, met name de punten 7.3.5 en 7.4.4.

- **Keuze van het instrument**

Een verordening van het Europees Parlement en de Raad is in dit geval het passende instrument, in overeenstemming met artikel 207 VWEU, dat de rechtsgrondslag van het voorstel vormt.

3. RESULTATEN VAN EX-POSTEVALUATIES, RAADPLEGINGEN VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELINGEN

- **Ex-postevaluaties/geschiktheidscontroles van bestaande wetgeving**

Momenteel bestaat er geen EU-wetgeving ten aanzien van de invoer van cultuurgoederen; ex-postevaluaties of geschiktheidscontroles zijn voor dit voorstel dus niet relevant.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Commissie heeft de belanghebbenden als volgt geraadpleegd:

1. een openbare raadpleging¹⁷ op de Europa-server, waarop alle belanghebbenden konden reageren van 23 oktober 2016 tot en met 23 januari 2017. Met de vragenlijst werden de standpunten en meningen verzameld van de volgende categorieën belanghebbenden: burgers, bedrijven, beroepsorganisaties en belangenvertegenwoordigers, ngo's en de civil society, overheden. De vragenlijst was gericht op het probleem van de illegale handel in cultuurgoederen, de maatregelen die met betrekking tot de invoer van cultuurgoederen moesten worden genomen om de illegale handel en de financiering van terrorisme te bestrijden, en de gevolgen en parameters van eventuele wetgevingsmaatregelen. De Commissie heeft in totaal 305 bijdragen ontvangen.

De vaststelling van douanevoorschriften bij invoer door de Unie kan op grote bijval rekenen, maar de meningen zijn sterker verdeeld over de vraag of dergelijke maatregelen zouden bijdragen aan de strijd tegen georganiseerde misdaad en terrorismefinanciering; bedrijven zijn veelal van mening dat dat niet zo is. De moeilijkheid om de legale herkomst te bepalen, wordt gezien als een tekortkoming van het huidige systeem. Als belangrijkste criteria om te bepalen welke goederen onder een maatregel moeten vallen, worden genoemd: de zeldzaamheid, de historische/educatieve waarde, de ouderdom en de vraag of een cultuurgoed afkomstig is uit een conflictgebied. Bedrijven lijken er de voorkeur aan te geven dat in eerste instantie de exportlanden zelf - met hulp van de EU - optreden om hun erfgoed te beschermen, terwijl overheden en de civil society sterke voorstanders zijn van Uniewetgeving op basis waarvan de douane kan verhinderen dat illegale cultuurgoederen de EU binnenkomen.

Wat documentatievereisten voor het aantonen van de legale herkomst betreft, lijken bedrijven vooral de voorkeur te geven aan een zelf opgestelde verklaring (affidavit), terwijl overheden voorstander zijn van uitvoercertificaten (uit schriftelijke opmerkingen blijkt meer bepaald dat zij liever invoervergunningen afleveren op basis van uitvoercertificaten);

2. drie bijeenkomsten van de Commissie met de deskundigengroep voor douanezaken in verband met cultuurgoederen (vertegenwoordigers van de douane- en culturele autoriteiten van de lidstaten) waar het initiatief werd gepresenteerd, gevolgd door een grondige gedachtewisseling en een debat over de diverse uitdagingen en doelstellingen. Aan de afgevaardigden van de lidstaten werd ook gevraagd om een schriftelijke standpuntbepaling over de diverse opties in te dienen en sommigen hebben dat gedaan. Alle lidstaten zijn het erover eens dat er maatregelen moeten worden genomen bij invoer, maar bij de specifieke keuze van de maatregelen lopen de meningen uiteen. Een grote groep lidstaten geeft de voorkeur aan invoervergunningen voor een beperkt aantal categorieën cultuurgoederen, namelijk die waarvoor het risico het grootst is in de huidige geopolitieke context;

3. een enquête onder de douane- en culturele autoriteiten van de lidstaten over de potentiële of verwachte gevolgen van diverse regelgevende opties (kosten of andere lasten) voor de overheid.

Van de 16 ontvangen antwoorden bevatten er 12 gedeeltelijke informatie over de tijd die nodig zou zijn voor het vervullen van de formaliteiten in verband met de regelgevende beleidsopties. De meeste lidstaten waren niet in staat om een raming te geven omdat dat volgens hen niet mogelijk was op basis van de structuur van hun huidige systeem en procedures. Uit de resultaten (extrapolatie van de antwoorden met behulp van het standaardkostenmodel) konden bezwaarlijk sluitende conclusies worden getrokken, omdat de verstrekte ramingen niet op alle beleidsopties betrekking hadden;

¹⁷ De samenvatting van de raadpleging is beschikbaar op: https://ec.europa.eu/info/consultations_nl

4. een enquête van een externe contractant in het kader van de studie "Fighting illicit trafficking in cultural goods: analysis of customs issues in the EU"¹⁸. Aan bedrijven, verenigingen, overheden en internationale organisaties zijn gedetailleerde vragenlijsten toegezonden. In het effectbeoordelingsverslag is gebruik gemaakt van de conclusies van de in het kader van de studie verrichte enquête, hoofdzakelijk die over de ervaringen die zijn opgedaan met de tenuitvoerlegging van de EU-verordening betreffende de uitvoer van cultuuroederen en de twee verordeningen betreffende sancties tegen Irak en Syrië.

• **Effectbeoordeling**

Er is een effectbeoordeling¹⁹ verricht en de Raad voor regelgevingstoetsing heeft eerst een negatief advies²⁰ uitgebracht en vervolgens een positief advies²¹, bij de tweede voorlegging van het voorstel, waarin de probleemomschrijving en de vastgestelde doelstellingen waren aangepast en de overwogen beleidsopties duidelijker en beter waren gestructureerd qua presentatie en inhoud.

De opties die zijn geselecteerd om de geconstateerde problemen aan te pakken, zijn verenigbaar; zij zouden voorkomen dat cultuuroederen die illegaal uit een derde land zijn uitgevoerd, in de EU worden ingevoerd en opgeslagen, en zouden zo de smokkel in cultuuroederen tegengaan, de financiering van terrorisme bestrijden en het cultureel erfgoed beschermen, met name in herkomstlanden waar een gewapend conflict heerst. Naar verwachting zal deze hoofddoelstelling worden verwezenlijkt zonder onnodige lasten te creëren, met name als volgt:

1. bewustmaking van potentiële kopers, met name toeristen en reizigers, en van douane- en andere rechtshandhavingsautoriteiten;

2. een verordening die voorziet in douanecontrolemaatregelen met betrekking tot cultuuroederen die voor het vrije verkeer worden aangegeven of onder een andere bijzondere douaneregeling dan douanevervoer (zoals een vrije zone) worden geplaatst. De controles zien op cultuuroederen zoals omschreven in het Verdrag van het Internationaal Instituut voor de eenmaking van het privaatrecht (Unidroit) inzake gestolen of onrechtmatig uitgevoerde cultuuroederen van 1995, die minsten 250 jaar oud zijn. De persoon die dergelijke cultuuroederen het douanegebied van de Unie wil binnenbrengen, moet de volgende documenten voorleggen om hun legale herkomst aan te tonen, dat wil zeggen om aan te tonen dat zij op rechtmatige wijze uit het land van herkomst zijn uitgevoerd:

- voor oudheidkundige voorwerpen, delen van monumenten die niet in hun geheel bewaard zijn gebleven, en zeldzame manuscripten en wiegedrukken moet de persoon bij de door de lidstaat van binnenkomst daartoe aangewezen bevoegde autoriteit een invoervergunning aanvragen door het bewijs van de legale uitvoer van de goederen uit het land van herkomst voor te leggen;

- voor alle andere cultuuroederen moet de persoon bij de douane een ondertekende verklaring (affidavit) indienen waarin hij bevestigt dat de goederen legaal zijn uitgevoerd uit het land van herkomst, samen met een Object ID-modelformulier waarin het voorwerp nauwkeurig is beschreven. De douane registreert deze documenten en houdt een exemplaar ervan bij.

¹⁸ Nog niet gepubliceerd.

¹⁹ Zie: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&language=nl>

²⁰ Zie: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&language=nl>

²¹ Zie: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&language=nl>

Naar verwachting zal met de gekozen beleidsopties de hierboven beschreven hoofddoelstelling worden verwezenlijkt, net als een reeks specifieke doelstellingen, als volgt:

Doordat in deze optie wordt gekozen voor de definitie van cultuurgoederen van het Unidroit-verdrag van 1995 en een ouderdom van ten minste 250 jaar, wordt voorzien in een gemeenschappelijke definitie van cultuurgoederen in het kader van invoer, die in verhouding staat tot de vereiste bescherming (breed scala aan typen goederen) zonder dat de legale handel in het gedrang komt. Het vereiste om informatie over het cultuurgoed en de herkomst ervan te verstrekken, via de aanvraag voor een invoervergunning dan wel het Object ID-modelformulier, zorgt ervoor dat kopers en importeurs in de EU zorgvuldigheid betrachten ten aanzien van het legale karakter van binnengebrachte cultuurgoederen. Tegelijkertijd wordt het veel gemakkelijker om douanecontroles te verrichten dankzij de gestandaardiseerde documentatievereisten bij invoer met betrekking tot de identiteit van de binnengebrachte cultuurgoederen. De vaststelling van sancties voor inbreuken (opgelegd door de lidstaten) leidt tot een doeltreffendere afschrikking voor de handel in cultuurgoederen.

De keuze voor deze beleidsoptie sluit volledig aan bij de vastgestelde behoefte aan een daadkrachtig antwoord op het toegenomen risico voor bepaalde categorieën cultuurgoederen die door hun aard rechtstreeks blootstaan aan het gevaar dat zij verloren gaan of verspreid raken, namelijk oudheidkundig erfgoed. Dit zijn precies ook de cultuurgoederen die het doelwit zijn van terroristen en andere strijdende partijen om hun activiteiten te financieren. Wat nalevingslasten betreft, kunnen er enige kosten verbonden zijn aan de opstelling van een aanvraag voor een invoervergunning voor deze goederen, maar zij maken slechts een zeer klein deel²² uit van de ingevoerde cultuurgoederen.

Deze optie zou evenredig zijn aan de gestelde doelen, omdat wordt voorzien in certificeringsvereisten bij invoer in overeenstemming met de desbetreffende risico's en er gemakkelijk kan worden gereageerd op wijzigende omstandigheden en smokkelprofielen.

Tot slot zal het opzetten van bewustmakingscampagnes voor potentiële kopers en voor douane- en andere rechtshandavingsautoriteiten de belanghebbenden actiever betrekken bij het tegengaan van de illegale handel.

• **Grondrechten**

De beoogde maatregelen zullen naar verwachting gevolgen hebben voor de volgende rechten die zijn neergelegd in onderstaande artikelen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna "HGREU"):

- de vrijheid van ondernemerschap (artikel 16 HGREU); en
- het recht op eigendom (artikel 17 HGREU).

Wanneer het vermoeden bestaat dat een valse verklaring is afgelegd met betrekking tot de cultuurgoederen, kunnen de autoriteiten beslissen die goederen tijdelijk in bewaring te nemen, hetgeen gevolgen heeft voor het recht op eigendom en de vrijheid van ondernemerschap.

²²

Doordat de douanenomenclatuur voor cultuurgoederen geen nadere onderverdelingen omvat, zijn er maar beperkte statistische - en dus ook kwantitatieve - gegevens beschikbaar, die bovendien niet nauwkeurig genoeg zijn. Hoofdstuk 97 van het geharmoniseerde systeem waartoe "kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten" behoren, bevat te weinig onderverdelingen om gegevens over de handel in specifieke categorieën cultuurgoederen te kunnen verzamelen. Daarom is de verrichte beoordeling vooral kwalitatief.

Krachtens artikel 52 HGREU moeten beperkingen op de uitoefening van de erkende rechten en vrijheden bij wet worden gesteld, de wezenlijke inhoud van de rechten en vrijheden eerbiedigen, beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang en evenredig zijn.

De maatregelen houden een zorgvuldig evenwicht tussen de betrokken rechten en de rechtmatige belangen van de maatschappij dankzij een aanpak die doeltreffend is (de doelstelling bereikt) maar de rechten zo min mogelijk aantast.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen aanzienlijke gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

• Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage

De Commissie zal worden gemachtigd om uitvoeringshandelingen aan te nemen om de specifieke formulieren die moeten worden gebruikt (zoals vergunningsformulieren, aanvraagformulieren, de tekst van het affidavit enz.), en de desbetreffende procedureregels vast te stellen.

De Commissie zal in nauwe samenwerking met de lidstaten toezien op het functioneren van het rechtsinstrument en op de uitvoeringsbepalingen ervan. Door voortdurend en systematisch toezicht zal kunnen worden nagegaan of de toepassing van het beleidsvoorstel de verwachtingen inlost en zullen uitvoeringsproblemen tijdig kunnen worden aangepakt.

De verordening zal worden geëvalueerd aan de hand van feitelijke gegevens die door de lidstaten zullen worden verzameld met inachtneming van de volgende toezichtindicatoren:

- statistische gegevens voor de Commissie over geregistreerde importeursverklaringen;
- verrichte controles bij twijfel over de juistheid van een ontvangen importeursverklaring;
- het aantal ontvangen en het aantal geweigerde aanvragen voor een invoervergunning;
- relevante statistische gegevens over handelsstromen van cultuurgoederen (bv. landen vanwaaruit cultuurgoederen hoofdzakelijk naar de EU worden verzonden);
- het aantal gevallen waarin cultuurgoederen voor verdere controle, waaronder onderzoek door een deskundige, in bewaring zijn genomen; en
- door de lidstaten vastgestelde en opgelegde sancties.

Door in de toekomst²³ passende onderverdelingen van de douanenomenclatuur te ontwikkelen, zal nauwkeuriger toezicht kunnen worden gehouden op de handelsstromen en zullen specifiekere statistische gegevens kunnen worden verzameld over het aantal en soort cultuurgoederen die het douanegebied van de Unie binnenkomen.

De Commissie zal op basis van de door de lidstaten verstrekte gegevens een evaluatieverslag opstellen en aan het Europees Parlement en de Raad voorleggen drie jaar na de datum van

²³ Eerst op het niveau van de EU-tariefnomenclatuur door te voorzien in passende Taric-onderverdelingen (geïntegreerd tarief van de Europese Gemeenschappen) voor de toepassing van EU-douanemaatregelen en later, op internationaal niveau, door de Werelddouaneorganisatie, die het duidelijke voornemen te kennen heeft gegeven om hoofdstuk 97 van het Geharmoniseerd Systeem te wijzigen en er nieuwe onderverdelingen in op te nemen.

toepassing van de verordening en daarna opnieuw om de vijf jaar. In de evaluatie van de verordening moet worden beoordeeld in welke mate de doelstellingen zijn bereikt. De resultaten van de evaluatie kunnen in de vorm van een verslag aan de andere Europese Instellingen worden meegedeeld.

De doeltreffendheid van de niet-wetgevende flankerende initiatieven zal worden beoordeeld aan de hand van een evaluatie achteraf van de bewustmakingscampagnes en opleidingen.

- **Artikelsgewijze toelichting**

In artikel 1 worden het onderwerp en het toepassingsgebied van de verordening vastgesteld.

Artikel 2 bevat een reeks definities van termen die in de verordening worden gebruikt.

In artikel 3 wordt het beginsel neergelegd dat cultuurgoederen het douanegebied van de Unie alleen mogen binnenkomen wanneer er daarvoor een invoervergunning is afgegeven of een importeursverklaring is voorgelegd. Cultuurgoederen kunnen de Unie nog altijd tijdelijk binnenkomen voor tentoonstellingen of academisch en wetenschappelijk onderzoek of wanneer zij tijdelijk moeten worden ondergebracht om ze te beschermen tegen vernietiging of verlies als er in hun land van herkomst een gewapend conflict heerst of een natuurramp is gebeurd.

Artikel 4 schrijft voor wanneer een invoervergunning vereist is, wie de aanvraag moet indienen, welke voorwaarden van toepassing zijn en bij welke autoriteit van een lidstaat de vergunning kan worden verkregen. Om ontwijking te voorkomen, wordt er - wanneer het land van uitvoer niet het land is waar het voorwerp werd ontdekt of voortgebracht ("land van herkomst") - een onderscheid gemaakt naargelang het land van uitvoer een overeenkomstsluitende partij bij de Unesco-overeenkomst van 1970 is of niet. Wanneer dat land een partij bij de overeenkomst is en zich er dus toe heeft verbonden om de illegale handel in cultuurgoederen te bestrijden, moet de aanvrager aantonen dat de uitvoer uit dat land op legale wijze gebeurd is; in het andere geval moet hij aantonen dat de uitvoer uit het land van herkomst op legale wijze gebeurd is.

Artikel 5 schrijft voor wanneer een importeursverklaring vereist is en bevat de bepalingen betreffende het gestandaardiseerde document met de beschrijving van de goederen. Dit gestandaardiseerde document zal een zogenaamd Object ID zijn, een internationale standaard voor het beschrijven van cultuurgoederen. Deze standaard wordt ondersteund door belangrijke rechtshandavingsinstanties, musea, organisaties die zich inzetten voor cultureel erfgoed, organisaties die zich bezighouden met de handel in en taxatie van kunst, en verzekeringsmaatschappijen. Hij wordt ook door de Unesco aanvaard als de internationale norm voor het vastleggen van minimale gegevens over roerende cultuurgoederen. Het Object ID is bekend bij en wordt gebruikt door veel lidstaten, met name hun gespecialiseerde politiediensten, om voorwerpen in digitale databanken te catalogiseren; het is een middel om snel informatie te kunnen uitwisselen en minimuminformatievereisten op te leggen aan musea. Er wordt een soortgelijk onderscheid gemaakt als in artikel 4 tussen landen van uitvoer die partij zijn bij de Unesco-overeenkomst van 1970 en landen die dat niet zijn.

Artikel 6 heeft betrekking op controle en verificatie door de douane.

Artikel 7 bepaalt dat de Commissie de lijsten van bevoegde douanekantoren die de lidstaten voor de toepassing van de verordening hebben aangewezen, regelmatig moet publiceren. De publicatie van deze lijsten wordt noodzakelijk geacht om marktdeelnemers te informeren.

Artikel 8 bepaalt wanneer cultuurgoederen door de douane in bewaring kunnen worden genomen als niet kan worden aangetoond dat de betrokken cultuurgoederen legaal zijn uitgevoerd uit het land van herkomst.

Artikel 9 bepaalt dat de lidstaten moeten zorgen voor samenwerking tussen hun bevoegde autoriteiten, en voorziet in de toekomstige ontwikkeling van een elektronische databank om de opslag en de uitwisseling van gegevens, met name van voorgelegde importeursverklaringen en afgegeven invoervergunningen, te vergemakkelijken.

Artikel 10 vereist dat de lidstaten sancties voor inbreuken op deze verordening vaststellen in overeenstemming met hun binnenlandse rechtssysteem.

Krachtens artikel 11 moeten de lidstaten passende opleidingen organiseren voor de autoriteiten die zij voor de tenuitvoerlegging van de verordening hebben aangewezen, alsook bewustmakingscampagnes om potentiële kopers te informeren over het rechtskader en hen er te doen van afzien om cultuurgoederen uit derde landen waarvan de herkomst onduidelijk is, te kopen.

Artikel 12 verleent de Commissie de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen aan te nemen. Door deze bevoegdheid kan de Commissie in voorkomend geval de minimale ouderdomsdrempel van de categorieën cultuurgoederen waarvoor een invoervergunning vereist is, aanpassen (wegens wijzigende omstandigheden en op basis van de opgedane ervaring). Aangezien de Werelddouaneorganisatie het duidelijke voornemen kenbaar heeft gemaakt om in de toekomst verdere onderverdelingen toe te voegen aan hoofdstuk 97 van het geharmoniseerd systeem (GS) (waaronder het merendeel van de cultuurgoederen voor tarief- en statistische doeleinden is ingedeeld), moet de Commissie de desbetreffende tariefcodes in de bijlage bij de verordening dienovereenkomstig kunnen bijwerken.

Krachtens artikel 13 zal een comité worden aangewezen dat de Commissie zal bijstaan bij de tenuitvoerlegging van de verordening. Om redenen van samenhang en efficiëntie is het passend hiervoor het comité aan te wijzen dat de Commissie al bijstaat in het kader van Verordening (EG) nr. 116/2009 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen.

Artikel 14 heeft betrekking op rapportage en evaluatie. De Commissie zal op gezette tijden informatie van de lidstaten verzamelen over de tenuitvoerlegging en de resultaten van de verordening, op basis van een aantal indicatoren. De lidstaten zullen hiervoor passende vragenlijsten krijgen zodat zij soortgelijke informatie zullen verzamelen, op basis waarvan de Commissie een verslag aan het Europees Parlement en de Raad zal opstellen. Het eerste verslag zal worden ingediend drie jaar na de begindatum van de tenuitvoerlegging van deze verordening.

Artikel 15 regelt de inwerkingtreding van de verordening.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de invoer van cultuurgoederen

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In het licht van de conclusies van de Raad van 12 februari 2016 over de bestrijding van terrorismefinanciering, de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad inzake een actieplan ter versterking van de strijd tegen terrorismefinanciering²⁴ en de richtlijn inzake terrorismebestrijding²⁵ moeten gemeenschappelijke voorschriften voor de handel met derde landen worden vastgesteld om cultuurgoederen doeltreffend te beschermen tegen verlies, het culturele erfgoed van de mensheid in stand te houden en de financiering van terrorisme via de verkoop van geroofd cultureel erfgoed aan kopers in de Unie te voorkomen.
- (2) Cultureel erfgoed vormt een van de hoekstenen van de beschaving, het verrijkt het culturele leven van alle volkeren en moet daarom worden beschermd tegen onrechtmatige toe-eigening en plundering. Dienovereenkomstig moet de Unie verbieden dat cultuurgoederen die illegaal uit derde landen zijn uitgevoerd, het douanegebied van de Unie worden binnengebracht.
- (3) Gelet op de uiteenlopende voorschriften die in de lidstaten gelden ten aanzien van het binnenbrengen van cultuurgoederen in het douanegebied van de Unie, moeten maatregelen worden genomen, met name om te garanderen dat de invoer van cultuurgoederen wordt onderworpen aan uniforme controles bij binnenkomst.
- (4) De gemeenschappelijke voorschriften moeten de douanebehandeling regelen van culturele niet-Uniegoederen die het douanegebied van de Unie binnenkomen, dat wil zeggen zowel het in het vrije verkeer brengen van die goederen als het plaatsen ervan onder een bijzondere douaneregeling, met uitzondering van douanevervoer.
- (5) Gezien de bekende mogelijkheid die vrije zones (en zogenaamde "vrijhavens") bieden voor de opslag van cultuurgoederen, moeten zoveel mogelijk douaneregelingen onder het toepassingsgebied van de op te zetten controlemaatregelen vallen. Daarom moeten die controlemaatregelen niet alleen zien op goederen die in het vrije verkeer worden

²⁴ COM(2016) 50 final.

²⁵ Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6-21).

gebracht, maar ook op goederen die onder een bijzondere douaneregeling worden geplaatst. Dit brede toepassingsgebied mag evenwel niet ingaan tegen het beginsel van de vrije doorvoer van goederen of verder reiken dan hetgeen wordt beoogd, namelijk te voorkomen dat illegaal uitgevoerde cultuurgoederen het douanegebied van de Unie binnenkomen. Dienovereenkomstig moeten de controlemaatregelen gelden ten aanzien van de bijzondere douaneregelingen waaronder goederen kunnen worden geplaatst die het douanegebied van de Unie binnenkomen, maar niet ten aanzien van douanevervoer.

- (6) De definities in de verordening moeten worden gebaseerd op die welke worden gebruikt in de op 14 november 1970 te Parijs ondertekende Unesco-Overeenkomst inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen en het op 24 juni 1995 te Rome ondertekende Verdrag van Unidroit inzake gestolen of onrechtmatig uitgevoerde cultuurgoederen, waar een groot aantal lidstaten partij bij is, omdat vele derde landen en de meeste lidstaten vertrouwd zijn met de bepalingen ervan.
- (7) Het legale karakter van uitvoer moet worden onderzocht aan de hand van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van het land waar de cultuurgoederen zijn ontdekt of voortgebracht ("land van herkomst"). Om ontwijking te voorkomen wanneer cultuurgoederen de Unie vanuit een ander derde land binnenkomen, moet de persoon die ze in het douanegebied van de Unie wil brengen, aantonen dat deze goederen daar op legale wijze zijn uitgevoerd wanneer het derde land in kwestie een partij bij de Unesco-overeenkomst van 1970 is en zich er dus toe heeft verbonden om de illegale handel in cultuurgoederen te bestrijden. In andere gevallen moet deze persoon aantonen dat ze op legale wijze zijn uitgevoerd uit het land van herkomst.
- (8) Om geen buitensporige hindernissen op te werpen voor de handel in goederen die over de buitengrenzen gaat, moet deze verordening uitsluitend gelden voor goederen met een bepaalde ouderdom. Te dien einde is het passend een minimale ouderdomsdrempel van 250 jaar vast te stellen voor alle categorieën van cultuurgoederen. Deze minimale ouderdomsdrempel zal garanderen dat de in deze verordening vervatte maatregelen gericht zijn op de cultuurgoederen die het meest voor de hand liggende doelwit zijn van plundersaars in conflictgebieden, zonder dat andere goederen worden uitgesloten waarop controle noodzakelijk is met het oog op de bescherming van het cultureel erfgoed.
- (9) In het kader van de supranationale beoordeling van de risico's van witwassen en terrorismefinanciering voor de interne markt²⁶ is de handel in geroofde kunstwerken en antieke voorwerpen aangemerkt als een mogelijke bron van terrorismefinanciering en witwasactiviteiten.
- (10) Aangezien bepaalde categorieën cultuurgoederen, namelijk oudheidkundige voorwerpen, delen van monumenten, zeldzame manuscripten en wiegedrukken, bijzonder kwetsbaar zijn voor plundering en vernietiging, lijkt het noodzakelijk in een systeem van verscherpt toezicht te voorzien voordat zij het douanegebied van de Unie mogen binnenkomen. In het kader van een dergelijk systeem moet worden verlangd dat een invoervergunning voor de goederen, afgegeven door de bevoegde autoriteit van de lidstaat van binnenkomst, wordt voorgelegd voordat zij in het vrije verkeer worden gebracht of onder een bijzondere regeling, met uitzondering van douanevervoer, worden geplaatst. Personen die een dergelijke vergunning aanvragen,

²⁶ Mededeling van de Commissie COM(2017) 340.

moeten kunnen aantonen dat de uitvoer uit het land van herkomst legaal is aan de hand van passende bewijsstukken, met name uitvoercertificaten of -vergunningen afgegeven door het derde land van uitvoer, eigendomstitels, facturen, verkoopovereenkomsten, verzekeringsdocumenten, vervoersdocumenten en expertises. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten moeten op basis van volledig en zorgvuldig ingevulde aanvragen onmiddellijk over de afgifte van een vergunning beslissen.

- (11) Voor andere categorieën cultuurgoederen moeten de personen die ze het douanegebied van de Unie willen binnenbrengen, aan de hand van een verklaring bevestigen en de verantwoordelijkheid op zich nemen dat deze goederen legaal zijn uitgevoerd uit het derde land, en zij moeten voldoende informatie over deze goederen verstrekken zodat de douane ze kan identificeren. Om de procedure te vergemakkelijken en rechtszekerheid te bieden, moet de informatie over de cultuurgoederen worden verstrekt met behulp van een gestandaardiseerd document. Het Object ID, de door de Unesco aanbevolen standaard, moet worden gebruikt om de cultuurgoederen te omschrijven. De douane moet de binnenkomst van deze cultuurgoederen registreren, de originele documenten bijhouden en een kopie van de relevante documenten aan de aangever bezorgen, zodat de goederen traceerbaar zijn nadat zij op de interne markt zijn gebracht.
- (12) Voor de tijdelijke invoer van cultuurgoederen voor educatieve doeleinden en wetenschappelijk of academisch onderzoek mag geen vergunning of verklaring worden geëist.
- (13) Ook de opslag van cultuurgoederen uit landen waar een gewapend conflict heerst of een natuurramp is gebeurd, moet worden toegestaan zonder dat een vergunning of verklaring moet worden voorgelegd, teneinde de veiligheid en het behoud ervan te verzekeren.
- (14) Om rekening te houden met de ervaringen die worden opgedaan met de tenuitvoerlegging van deze verordening, alsook met wijzigende geopolitieke en andere omstandigheden die een bedreiging vormen voor cultuurgoederen, zonder evenwel buitensporige hindernissen op te werpen voor de handel met derde landen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van de wijziging van de minimale ouderdomsdrempel voor de verschillende categorieën cultuurgoederen. Die bevoegdheid moet de Commissie ook de mogelijkheid bieden om de bijlage bij te werken naar aanleiding van wijzigingen van de gecombineerde nomenclatuur. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven van 13 april 2016²⁷. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.
- (15) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van deze verordening, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om specifieke

²⁷ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

voorwaarden voor de tijdelijke invoer en de opslag van cultuurgooederen in het douanegebied van de Unie, de modellen voor aanvragen en formulieren van invoervergunningen alsook voor importeursverklaringen en bijgaande documenten, en nadere procedureregels voor de indiening en de verwerking daarvan vast te stellen. Aan de Commissie moeten ook uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om voorzieningen te treffen voor het opzetten van een elektronische databank voor de opslag en de uitwisseling van gegevens tussen de lidstaten. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad²⁸.

- (16) Er moeten relevante gegevens over de handelsstromen van cultuurgooederen worden verzameld ter ondersteuning van de efficiënte tenuitvoerlegging van de verordening en als grondslag voor de toekomstige evaluatie ervan. Het toezicht op de handelsstromen van cultuurgooederen kan niet efficiënt worden verricht alleen op basis van de waarde of het gewicht van die goederen, omdat deze twee maatstaven kunnen fluctueren. Het is van wezenlijk belang dat informatie wordt verzameld over het aantal aangegeven artikelen. Aangezien de gecombineerde nomenclatuur geen bijzondere maatstaf voor cultuurgooederen bevat, dient te worden bepaald dat het aantal artikelen moet worden aangegeven.
- (17) Met de EU-strategie en het actieplan voor douanericobeheer²⁹ wordt onder meer gestreefd naar een versterking van de capaciteiten van de douaneautoriteiten om beter te kunnen reageren op risico's op het gebied van cultuurgooederen. Er moet gebruik worden gemaakt van het bij Verordening (EU) nr. 952/2013 ingestelde gemeenschappelijke risicobeheerskader en tussen de douaneautoriteiten moet relevante informatie over risico's worden uitgewisseld.
- (18) De lidstaten moeten doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties voor de niet-naleving van de bepalingen van deze verordening vaststellen en deze sancties aan de Commissie medelen.
- (19) De Commissie moet voldoende tijd krijgen om uitvoeringsvoorschriften voor deze verordening vast te stellen, met name betreffende de formulieren die moeten worden gebruikt om een invoervergunning aan te vragen of een importeursverklaring op te stellen. De toepassing van deze verordening moet bijgevolg worden uitgesteld.
- (20) Overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.
- (21) Deze verordening eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die in artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie zijn erkend en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name in titel II, zijn opgenomen,

²⁸ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

²⁹ COM(2014) 0527 final: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité over de EU-strategie en het actieplan voor douanericobeheer.

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

Bij deze verordening worden de voorwaarden en de procedure voor het binnenbrengen van cultuurgoederen in het douanegebied van de Unie vastgesteld.

Deze verordening is niet van toepassing op cultuurgoederen die worden doorgevoerd via het douanegebied van de Unie.

Artikel 2

Definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

a) cultuurgoederen: ieder voorwerp dat van belang is voor de archeologie, de prehistorie, de geschiedenis, de letterkunde, de kunst of de wetenschap, en dat behoort tot een van de categorieën die zijn opgenomen in de tabel in de bijlage, en aan de daarin vastgestelde minimale ouderdomsdrempel voldoet;

b) land van herkomst: het land op wiens huidige grondgebied de cultuurgoederen zijn voortgebracht of ontdekt;

c) land van uitvoer: het laatste land waar de cultuurgoederen zich op duurzame wijze bevonden overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land voordat zij naar de Unie zijn verzonden;

d) op duurzame wijze: gedurende een periode van ten minste één maand en voor andere doeleinden dan tijdelijk gebruik, doorvoer, uitvoer of verzending;

e) in het vrije verkeer brengen: de in artikel 201 van Verordening (EU) nr. 952/2013 bedoelde douaneregeling;

f) plaatsing onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer: de plaatsing van goederen onder één van de in artikel 210, onder b), c) of d), van Verordening (EU) nr. 952/2013 bedoelde bijzondere douaneregelingen;

g) houder van de goederen: de in artikel 5, punt 34, van Verordening (EU) nr. 952/2013 bedoelde persoon;

h) aangever: de in artikel 5, punt 15, van Verordening (EU) nr. 952/2013 bedoelde persoon.

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 12 gedelegeerde handelingen vast te stellen om de tweede kolom van de tabel in de bijlage te wijzigen naar aanleiding van wijzigingen in de gecombineerde nomenclatuur en om de minimale ouderdomsdrempel in de

derde kolom van de tabel in de bijlage te wijzigen in het licht van de ervaringen met de uitvoering van deze verordening.

Artikel 3

Cultuurgoederen die het douanegebied van de Unie binnenkomen

1. Het in het vrije verkeer brengen van cultuurgoederen en de plaatsing van cultuurgoederen onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer zijn slechts toegestaan mits een overeenkomstig artikel 4 afgegeven invoervergunning of een overeenkomstig artikel 5 opgestelde importeursverklaring wordt voorgelegd.

2. Lid 1 is niet van toepassing op:

a) de tijdelijke invoer, in de zin van artikel 250 van Verordening (EU) nr. 952/2013, van cultuurgoederen in het douanegebied van de Unie voor educatieve doeleinden en wetenschappelijk of academisch onderzoek;

b) de opslag, in de zin van artikel 237 van Verordening (EU) nr. 952/2013, van cultuurgoederen met het uitdrukkelijke doel het behoud ervan door, of onder het toezicht van, een overheidsinstantie te waarborgen.

3. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen de specifieke voorwaarden vaststellen voor de tijdelijke invoer of de opslag van cultuurgoederen als bedoeld in lid 2. Deze uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 13 bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

4. Lid 1 doet niet af aan andere door de Unie in overeenstemming met artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgestelde maatregelen.

Artikel 4

Invoervergunning

1. Om de in de punten c), d) en h) van de bijlage bedoelde cultuurgoederen in de Unie in het vrije verkeer te brengen of onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer te plaatsen, moet aan de douaneautoriteiten een invoervergunning worden voorgelegd.

2. De houder van de goederen vraagt een invoervergunning aan bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat van binnenkomst. Bij de aanvraag worden alle bewijsstukken en gegevens gevoegd ten bewijze van het feit dat de cultuurgoederen in kwestie uit het land van herkomst zijn uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land. Wanneer het land van uitvoer evenwel partij is bij de op 14 november 1970 te Parijs ondertekende Unesco-Overeenkomst inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen (hierna de "Unesco-overeenkomst van 1970" genoemd), worden bij de aanvraag alle bewijsstukken en gegevens gevoegd ten bewijze van het feit dat de cultuurgoederen uit laatstgenoemd land zijn uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land.

3. De bevoegde autoriteit van de lidstaat van binnenkomst controleert of de aanvraag volledig is. Zij verzoekt de aanvrager binnen 30 dagen na ontvangst van de aanvraag om alle ontbrekende gegevens of documenten in te dienen.

4. De bevoegde autoriteit onderzoekt, binnen 90 dagen na de indiening van de volledige aanvraag, de aanvraag en beslist om de invoervergunning af te geven of de aanvraag af te wijzen. Zij kan de aanvraag om de volgende redenen afwijzen:

a) wanneer het land van uitvoer geen partij is bij de Unesco-overeenkomst van 1970: er is niet aangetoond dat de cultuurgoederen uit het land van herkomst zijn uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land;

b) wanneer het land van uitvoer partij is bij de Unesco-overeenkomst van 1970: er is niet aangetoond dat de cultuurgoederen uit het land van uitvoer zijn uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land;

c) de bevoegde autoriteit heeft redelijke gronden om aan te nemen dat de houder van de goederen deze niet op rechtmatige wijze heeft verkregen.

5. De lidstaten wijzen de autoriteiten aan die bevoegd zijn om een invoervergunning af te geven overeenkomstig dit artikel. Zij delen de gegevens van die autoriteiten en elke wijziging daarin mee aan de Commissie.

De Commissie maakt de gegevens van deze bevoegde autoriteiten en elke wijziging daarin bekend in de C-reeks van het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

6. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen het model voor de aanvraag van een invoervergunning en de procedureregels voor de indiening en de verwerking van die aanvraag vaststellen. Deze uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 13 bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Artikel 5

Importeursverklaring

1. Om de in de punten a), b), e), f), g), i), j), k) en l) van de bijlage bedoelde cultuurgoederen in de Unie in het vrije verkeer te brengen of onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer te plaatsen, moet aan de douaneautoriteiten van de lidstaat van binnenkomst een importeursverklaring worden voorgelegd.

2. De importeursverklaring bevat een door de houder van de goederen ondertekende bevestiging dat de goederen uit het land van herkomst zijn uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land. Wanneer evenwel het land van uitvoer partij is bij de Unesco-overeenkomst van 1970, bevat de importeursverklaring een door de houder van de goederen ondertekende bevestiging dat de goederen uit laatstgenoemd land zijn uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van dat land.

De importeursverklaring omvat ook een gestandaardiseerd document waarin de cultuurgoederen in kwestie voldoende nauwkeurig zijn beschreven om door de douaneautoriteiten te kunnen worden geïdentificeerd.

3. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen het model voor de importeursverklaring en de procedureregels voor de indiening en de verwerking van die verklaring vaststellen. Deze uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 13 bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Artikel 6

Controle en verificatie door de douane

1. De in artikel 4 bedoelde invoervergunning of de in artikel 5 bedoelde importeursverklaring, naargelang het geval, wordt ingediend bij het douanekantoor dat bevoegd is om de cultuurgoederen in het vrije verkeer te brengen of onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer te plaatsen.

2. Bij cultuurgoederen waarvoor een invoervergunning moet worden afgegeven voordat zij het douanegebied van de Unie mogen binnenkomen, gaan de douaneautoriteiten na of de invoervergunning overeenstemt met de aangebrachte goederen. Te dien einde kunnen zij de cultuurgoederen fysiek controleren, inclusief door het verrichten van een expertise.

3. Bij cultuurgoederen waarvoor een importeursverklaring moet worden voorgelegd voordat zij het douanegebied van de Unie mogen binnenkomen, gaan de douaneautoriteiten na of de importeursverklaring voldoet aan de in of op basis van artikel 5 vastgestelde vereisten en overeenstemt met de aangebrachte goederen. Te dien einde kunnen zij van de aangever aanvullende gegevens verlangen en de cultuurgoederen fysiek controleren, inclusief door het verrichten van een expertise. Zij registreren de importeursverklaring door deze een volgnummer en een registratiedatum toe te kennen en bezorgen de aangever bij de vrijgave van de goederen een kopie van de geregistreerde importeursverklaring.

4. Wanneer een aangifte wordt ingediend om cultuurgoederen in het vrije verkeer te brengen of onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer te plaatsen, wordt de hoeveelheid goederen vermeld met behulp van de in de bijlage genoemde bijzondere maatstaf.

Artikel 7

Bevoegde douanekantoren

Wanneer lidstaten het aantal douanekantoren beperken dat bevoegd is om cultuurgoederen in het vrije verkeer te brengen of onder een andere bijzondere regeling dan douanevervoer te plaatsen, delen zij de gegevens van die douanekantoren en elke wijziging daarin mee aan de Commissie.

De Commissie maakt de gegevens van de bevoegde douanekantoren en elke wijziging daarin bekend in de C-reeks van het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 8

Tijdelijke inbewaringneming door de douaneautoriteiten

1. De douaneautoriteiten nemen cultuurgoederen die het douanegebied van de Unie zijn binnengebracht, in beslag en houden deze tijdelijk in bewaring, wanneer de cultuurgoederen in kwestie het douanegebied van de Unie zijn binnengekomen zonder dat aan de in artikel 3, leden 1 en 2, vastgestelde voorwaarden is voldaan.
2. Het in lid 1 bedoelde bestuurlijke besluit gaat vergezeld van een motivering, wordt aan de aangever meegedeeld en maakt het voorwerp uit van een doeltreffende voorziening in rechte overeenkomstig procedures van het nationale recht.
3. De termijn van een tijdelijke inbewaringneming is strikt beperkt tot de tijd die de douaneautoriteiten of andere rechtshandavingsinstanties nodig hebben om na te gaan of de omstandigheden van de zaak een inbewaringneming krachtens andere Unie- of nationaalrechtelijke bepalingen rechtvaardigen. De maximale termijn van een tijdelijke inbewaringneming krachtens dit artikel bedraagt zes maanden. Indien er binnen die termijn geen besluit over een langere bewaring van de cultuurgoederen wordt genomen of indien wordt besloten dat de omstandigheden van de zaak geen langere bewaring rechtvaardigen, worden de cultuurgoederen ter beschikking gesteld van de aangever.

Artikel 9

Administratieve samenwerking

1. Met het oog op de tenuitvoerlegging van deze verordening garanderen de lidstaten samenwerking tussen hun bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 3, lid 4.
2. Er kan een elektronisch systeem worden opgezet voor de opslag en de uitwisseling van gegevens tussen de autoriteiten van de lidstaten, met name betreffende importeursverklaringen en invoervergunningen.
3. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen:
 - a) voorzieningen treffen voor de uitrol, de exploitatie en het onderhoud van het in lid 2 bedoelde elektronische systeem;
 - b) nadere voorschriften vaststellen voor de opslag en de uitwisseling van gegevens tussen de autoriteiten van de lidstaten via het in lid 2 bedoelde elektronische systeem.

Deze uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 13 bedoelde procedure vastgesteld.

Artikel 10

Sancties

De lidstaten stellen de regels vast voor de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de artikelen 3, 4 en 5 en met name op het afleggen van valse verklaringen en het verstrekken van valse informatie om cultuurgoederen het douanegebied van de Unie te kunnen binnenbrengen,

en treffen alle maatregelen om ervoor te zorgen dat deze worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten delen de Commissie uiterlijk 18 maanden na de datum van inwerkingtreding van de verordening deze regels en maatregelen mee en stellen haar onverwijld in kennis van alle latere wijzigingen die erop van invloed zijn.

Artikel 11

Opleiding, capaciteitsopbouw en bewustmaking

De lidstaten dragen zorg voor opleidings- en capaciteitsopbouwactiviteiten ten behoeve van de effectieve tenuitvoerlegging van deze verordening door de betrokken autoriteiten. Zij kunnen ook bewustmakingscampagnes opzetten om met name kopers van cultuurgoederen te alerteren.

Artikel 12

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. De in artikel 2, lid 2, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van ... [datum van inwerkingtreding van deze handeling wordt ingevuld door het Publicatiebureau].
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 2, lid 2, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven van 13 april 2016.
5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
6. Een overeenkomstig artikel 2, lid 2, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Artikel 13

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 8 van Verordening (EG) nr. 116/2009³⁰ van de Raad ingestelde comité.
2. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 14

Rapportage en evaluatie

1. De lidstaten verstrekken de Commissie informatie over de tenuitvoerlegging van deze verordening. Deze informatie omvat met name:
 - a) statistische gegevens over geregistreerde importeursverklaringen;
 - b) informatie over inbreuken op deze verordening;
 - c) het aantal ingediende aanvragen voor een invoervergunning en het aantal afgewezen aanvragen voor een invoervergunning;
 - d) relevante statistische gegevens over de handel in cultuurgooederen;
 - e) het aantal gevallen waarin cultuurgooederen in bewaring zijn genomen en
 - f) het aantal gevallen waarin cultuurgooederen aan de staat zijn afgestaan overeenkomstig artikel 199 van Verordening (EU) nr. 952/2013.

Te dien einde zendt de Commissie de lidstaten relevante vragenlijsten toe. De lidstaten hebben zes maanden tijd om de gevraagde informatie aan de Commissie te verstrekken.

2. Drie jaar na de datum van toepassing van deze verordening en vervolgens om de vijf jaar legt de Commissie het Europees Parlement en de Raad een verslag over de tenuitvoerlegging van deze verordening voor.

Artikel 15

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

³⁰ Verordening (EG) nr. 116/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de uitvoer van cultuurgooederen (PB L 39 van 10.2.2009, blz. 1).

Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2019.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement
De voorzitter*

*Voor de Raad
De voorzitter*